

A szakszervezeti testületek munkájáról

Ülést tartott az SZMT

Tegnap, csütörtökön ülést tartott a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsa. A testület ülésén részt vett és felszólalt Főcze Lajos, a SZOT osztályvezetője és Berta István, a szegedi városi pártbizottság titkára is. A tanács tagjai áttekintették és megvitatották azt a javaslatot, amely az SZMT és vezető testületeinek munkájáról és annak továbbfejlesztéséről adott összegezt. Az írásban előre beterveztett anyaghoz dr. Agoston József, az SZMT vezető titkára mondott szóbeli kiegészítést.

Korábban már a megyei és a városi pártbizottságok értékelték a szakszervezeti testületek munkáját, s megállapították, hogy azok eredményesen látják el földadataikat. Az SZMT tagjai most a részletes és sokoldalú elemzés alapján meghatározták a további teendőket. Fontos feladatuknak tekintik, hogy évente összegezzék a szakszervezetek termelés, gazdálkodást segítő munkájának eredményeit. Segíteni kívánják a jubileumi és kongresszusi munkaverseny kibontakozását, előrevívó szerepét. Gyakran és részletesen elemzik a dolgozók bér- és jövedelemviszonyainak alakulását. Sokoldalúan előkészítik a szakszervezeti választásokat. A szakszervezeti testületek és tisztségviselők részt vesznek

a hetedik ötéves terv kialakításában, véleményezik az éves tanácsi fejlesztési terveket és költségvetési elképzeléseket. Folytatják és magasabb színvonalra emelik a munkahelyeken tartott titkársági ülések rendszerét. Kísérletképpen Hódmezővásárhelyen létrehozzák az szb-titkárok klubját. Megalakítanak egy munkabizottságot (kutatócsoportot), amelynek tagjai földolgozzák a szakszervezeti mozgalom megyei tevékenységének múltját, valamint javaslatokat összegeznek új mozgalmi feladatokra. Szélesíteni kívánják a városokban és a nagyobb községekben a szakszervezeti tisztségviselők képzését. Meghatározták a szervezeti feladatok több lényeges programját is.

Az írásban előterjesztett anyaghoz, a szóbeli kiegészítéshez többen hozzászóltak. A felszólalók közül sokan lényegesnek tartották, hogy a szakszervezetek érdekvédelmi funkciója tovább erősödjék, hogy a tisztségviselők és a testületek aktívabban vegyenek részt a vállalati szociálpolitikai tervek kidolgozásában, jóváhagyásában. A munkahelyi demokrácia fejlesztése, a dolgozók tulajdonosi jogainak növelése, valamint a szakszervezetek meghatározóbb szerepe a bér- és jövedelempolitikai kérdésekben fontos feladat — hangsúlyozták a testület tagjai.

Új népfront munkacsoport

Rendezzenek társadalmi vitát a szakma és a legszélesebb közvélemény bevonásával a gyermek- és ifjúsági könyvkiadás kérdéseiről — többek között ez a javaslat hangzott el csütörtökön a gyermek- és ifjúsági irodalom, valamint az olvasás-tanítás kérdéseivel foglalkozó munkacsoport alakuló ülésén a Hazafias Népfront Országos Titkárságán.

Az új munkacsoport létrehozásának szükségessége elsősorban az Olvasó népmozgalom tavalyi konferenciáján merült fel. A gyermek- és ifjúsági könyvek választéka ugyanis egyes életkori csoportoknál szűkös, és a kiadványok színvonala is kívánivalót hagy maga után. Az iskolai könyvtárak sem a valós igényeknek megfelelően fejlődnek, a fiatalok jelentős részének olvasási készsége és kultúrája igen csapadékos. A Hazafias Népfront Országos Tanácsa ezért biztatja az Olvasó népmozgalom vezetőit: hozzák létre az e kérdésekkel behatóbban foglalkozó munkacsoportot.

Szó esett az olvasóvá nevelés legelső szintjeiről, az óvodai és iskolai könyvtárak helyzetéről, valamint az ezzel szoros kapcsolatban álló olvasástani kérdésekről is. A megbeszélésen többen szükségesnek vélték egy olyan irodalmi és kulturális gyermeknap indítását is, amely kritikai fórumot jelentene.

Teljesítményérdek

Megbocsát az olvasó, ha botcsinálta nyelvészként kezdem? Mert nem nagyon tetszik nekem ez a szókapcsolat: teljesítménykényszer. Igaz: mind gyakrabban használják, mert az is igaz, hogy gazdasági gondjainkat, bajainkat csakis a teljesítmények radikális növelésével enyhíthetjük. S mégis: nem szerencsés a kifejezés, mert mit is jelent a kényszer? Ne kertetünk: egyfajta erőszakot. Lehet ezzel ideig-óráig eredményeket elérni, de az erőszak végül is ellenkezést szül, s ez semmi jóra nem vezet. S az sem, ha ügykedéssel, imitált teljesítményekkel engednek a kényszerítő erőszaknak.

Ha viszont a teljesítménykényszer számomra teljesítményérdekként jelenik meg, akkor egészen más a helyzet: végtére is, nem lennék normális, ha a saját érdekeim ellen tennék.

Mindezt csak azért jegyzem meg, mert miközben nyakra-főre használjuk — no, nem fenyegetően, csak éppen mint agitációs érvel — a teljesítménykényszer kifejezést, jól tudjuk, hogy az érdekeltséget képtelen vagyunk egyértelműen a teljesítmény-növeléshez kötni. S a végeredmény, napjaink általánosítható gyakorlata: a teljesítménykényszer mellett (helyett!) a teljesítmények visszatartása.

Az egyik szakfolyóiratban Bihari István, a Chinoin vezérigazgatója így nyilatkozott erről: „A vállalat nemcsak bonyolult szervezet... hanem racionálisan gondolkodó és cselekvő szervezet is, amely a legkisebb ellenállás irányában halad. Nem lehet csodálkozni azon, ha az imitált piac körülményei között a vállalatok imitált teljesítményekkel igyekeznek boldogulni. Annál is inkább, mert a valóságos teljesítményt sokszor kevésbé honorálja a környezet — a szabályozás, — mint a manipuláltat.”

Hiba lenne a teljesítmény-visszatartás okait kizárólag a bérrendszer anomáliáiban keresni. Közbeszól itt az árrendszer, amely — minden jó szándékú törekvés ellenére is — egyszerűen képtelen a magyar vállalatok számára a valóságos piaci viszonyokat közvetíteni. Következésképpen nem ösztönöz valóságos teljesítmény-növelésre. (Mert miféle árrendszer az, amely például egy eredeti Chinoin-gyógyszer termelői árát dobozonként 20 forintban határozza meg, de ugyanez a gyógyszer, a nyugati országokban, magyar hatóanyagból készítve 30 dollárért kerül forgalomba?)

Közbeszól a sajátosság magyar pénzrendszer is, amely élesen megkülönbözteti — szaknyelven: jól láthatóan megpántlik — a forintot. Más feltételek mellett fizethető ki a „bérforint”, mint a „beruházási forint”, s megint más feltételekhez kötik például — a vállalati gazdasági munkaközösségek felvirágzását is elősegítő — „költségforintot”. A forint konverti-

bilitását legalább belföldön kellene megteremteni ahhoz, hogy a hazai vállalatok teljesítményei valamiféle megbízhatósággal mérhetőek legyenek.

Közbeszól a vállalati vezetők érdeklődési rendszere, s a hazai vállalatok teljesítményének elbírálási gyakorlata. A vállalati jövedelemszabályozás alapjául szolgáló úgynevezett bázisszámítás — vagyis, hogy a vállalatnak minden évben és minden körülmények között többet kell teljesítenie — lazulóban van ugyan, de a biztonságra törekvő vállalatvezető még mindig teljesítménytartalékokat halmoz fel, ha úgy látja, hogy különböző okok miatt átmenetileg képtelen a korábbi teljesítményszintet tartani. A szabályozórendszer — és a vezetők érdeklődési rendszere — ugyanis gyakorlatilag ma sem túri el a teljesítményvágnálást, vagy éppen visszacsúszást, még a bekövetkező fellendülés reményében sem.

S persze, közbeszól a sokat vitatott bérrendszer is. A szigorúan, központilag szabályozott és a kifizethető „bérforintokat” még a kifizetés előtt keményen megadóztató bérrendszer a lehető legkevésbé differenciálási lehetőségeket enged. S mert a „bérforintokból” mindenkinek csak kevéske jut, az egész rendszer ösztönző hatása elhalványul, jelentéktelenné válik, s bekövetkezik a f...a helyzet: nem a bérek, hanem a béren kívüli keresetek differenciálják a személyi jövedelmeket — a valóságos munkahelyi teljesítményektől függetlenül.

A bérszabályozás megalkotóit — és állandó megújítóit — persze csakis a jószándék vezérli: a bérszínvonal-fék állandó működtetésével a súlyosabb következményekkel együttjáró nagyarányú inflációt kívánják megelőzni. Nyilván, ők is tudják, hogy e törekvésük közben egyúttal teljesítményinflációt is okoznak, mert fékezik a teljesítmény-növelést kiváltó ösztönző erőt. Nyilván, azt is tudják, hogy a béreknek csakis a teljesítménnyel kellene arányban állniuk, a nettó jövedelmekhez viszonyítva a népgazdaság teherbíróképességével is. E felismerés gyakorlati érvényesítéséhez azonban új adózási rendszerre lenne szükség. Erről is gondolkodnak, és kísérleti megújításának is most már második éve vagyunk tanúi.

Kérdés: miféle eredményekre vezetnek a kísérletek? Am a pozitív eredmények által igazolt kísérleti megoldások általánosságú tételéhez az árrendszer, a pénzrendszer, az adórendszer gyökeres megújítására is szükség van. Mert enélkül nem remélhető, hogy a teljesítménykényszer teljesítményérdeklőséggé változzék, s hogy a teljesítmények növelésével valóban versenyképes partnerekként jelenjünk meg a világpiacon. Mert ez a népgazdaság számára valóban kényszer: a létezés kényszere.

Vértes Csaba

Hipertónia-vizsgálat

Az Egészségügyi Világszervezet európai irodájának szervezésében háromnapos tanácskozás kezdődött csütörtökön Budapesten, a SZOT Szállóban, a európai ország kardiológiai, orvostudományi, gyógyszerészeti, szociológiai intézeteinek képviselői, szakorvosok és más szakemberek programot készítenek a hipertónia elleni harc „gyengeségeinek” felderítésére.

Ismét

Országos diáknapiak

A közelmúltban döntés született: az 1984/85-ös tanévben ismét megrendezik az országos diáknapiakat. Az amatőr művészeti csoportok bemutatkozására és minősítésére egyaránt lehetőséget adó rendezvény-sorozat, diákfesztivált a KISZ Központi Bizottsága a Művelődési Minisztériummal és az Alla-

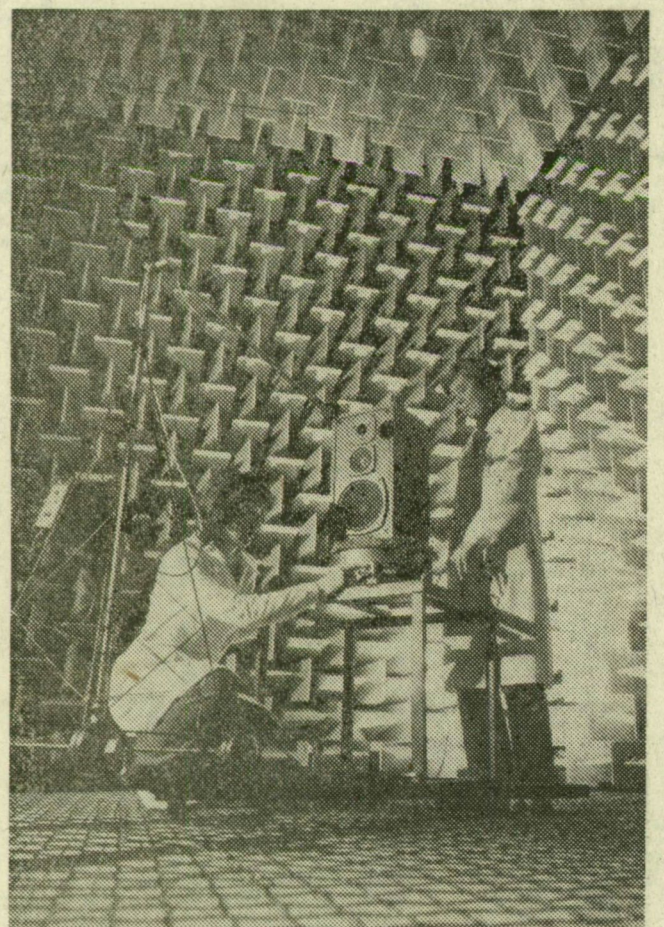
mi Ifjúsági Bizottsággal közösen szervezi.

Szivi József, a KISZ KB középiskolai és szakmunkástanuló tanácsának titkára az MTI munkatársának elmondta: az ODN célja, hogy képet adjon a diákművelődés eredményeiről, lehetőségeit teremtse a közművelődési munkában élenjáró diákok, iskolák és pedagógusok tevékenységének bemutatására és elismerésére. A hazánk felszabadulásának 40 évfordulójához kötődő rendezvény-sorozat alkalmát nyújt majd arra is, hogy a diákok a művészet eszközeivel fogalmazzák meg, fejezzék ki a világról, társadalomról alkotott véleményüket. A művészeti bemutatókhoz kapcsolódva szakmai tanácskozásokat is rendeznek, amelyekben az elmúlt négy évtized diákművelődésének fejlődését tűzik napirendre.

Az ODN az iskolai diáknapiakkal kezdődik majd a megyei KISZ-bizottságok és tanácsok 1985 tavaszán különböző művészeti kategóriákban szerveznek minősítő bemutatókat. A középiskolások és a szakmunkástanulók teljesítményét külön-külön értékelik, s a bemutatott produkciókat arany, ezüst és bronz fokozattal minősítik. Ezt követően, április végén az ország hét városában rendeznek diáknapi fesztiválokat, amelyeken a megyei minősítők legszínvonalasabb produkcióiból állítanak össze műsorokat. A fesztiváldíjak odaítéléséről a diáktanácsok döntenek majd.

Az 1984–85. évi országos diáknapiak részletes kiírása a közeljövőben megjelenik, s eljut valamennyi iskolai KISZ-szervezethez.

Hangsugárzók vizsgálata



A Magyar Tudományos Akadémia mérésügyi és mérés-technikai szolgálatának akusztikai kutatójában Videoton gyártmányú hangsugárzókat vizsgálnak

Június 14.: városi tanácsülés

Szeged megyei város tanácsának végrehajtó bizottsága tegnap döntött a tanács összehívásáról. A tanácsülés idejét június 14-én délelőtt fél kilencre hívja össze, a következő napirendi javaslattal: A népesedéspolitikai határozat végrehajtásának helyzete; Az ügyrendi bizottság tevékenysége; Előterjesztések.

A végrehajtó bizottság tegnapi ülésén több előterjesztést is megtárgyalt. Lakáskiutalási névjegyzéket hagyott jóvá és személyi kérdésekben is döntött. Jóváhagyta a Szegedi Ipari Vásár és Kiállítások igazgatósága mellett működő vásárigazgató tanács összetételét, öt évre szóló érvényessé. A tanács elnöke dr. Csikós Ferenc, tagjai: Bálint László, dr. Benedek Tibor, dr. Csonka István, dr. Csölle Tibor, Horváth János, Juhász Géza. Mun-

Operai emléklakett

Csorba Mária, a Magyar Állami Operaház koncertmestere kapta az idén a Komor Vilmos-emléklakettet, amelyet Mihály András igazgató adott át csütörtökön az Operaház üzemházában.

A plakettet Komor Vilmos Kossuth-díjas érdemes művész karmester emlékére az Operaház 1978-ban alapította. A kitüntetést évente egyszer, a művész születésnapja alkalmából adják át a dalszínház egy-egy olyan fiatal zenekari művészenek, korrespondentjának, vagy karmesterének, aki művészi munkája és emberi magatartása alapján erre a leginkább érdemes. Az elismerő érmet — Borsos Miklós szobrászművész alkotását — eddig hatan vehették át: Tamás István, Lukács Péter, Elek Tihamér és Zempléni Tamás zenekari művészek, valamint Kovács János és Dénes István karmesterek.

A legfrissebb Komor-plakettes művész, Csorba Mária négyéves korától hegedűl. A művész a Zeneművészeti Főiskolán 1958-ban szerzett hegedűművészi diplomát. 1957-től 12 éven át az Állami Hangversenyzenekarban játszott, s több mint 25 éve a Magyar Kamarazenekar tagja. Az Operaház zenekarához 1969-ben került, s annak 1970 óta koncertmestere.

Számítógép a cipőgyárban

Számítógép szolgálja ki a sítményre képes, az jelzést cipőfelsőrész-készítőket a Bonyhádi Cipőgyárban. Az új rendszerű, számítógéppel vezérelt futószalag lehetővé teszi, hogy a dolgozók maguk határozzák meg munkájuk ütemét: aki nagyobb teljesítményre képes, az jelzést ad a számítógépnek, s ez nyomban „intézkedik”, hogy megkapja a kért anyagot. A munka e szabad üteme megszüntette a korábbi futószalag idegileg különösen fárasztó egyhangúságát,